

nyidanmark.eu

En vejledning i retten
til familiesammenføring
efter EU-reglerne

nydanmark.eu

En vejledning i retten
til familiesammenføring efter EU-reglerne

Udgivet af
Advokat Niels-Erik Hansen
Gl. Kongevej 178, 1. tv
1850 Frederiksberg C
advokatnehansen.dk

I 2009 udgivet under navnet "Europaløsningen"
af Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination

Denne 2. udgave er i 2021 ajourført af Thomas Høyer
Internationalt Kristent Center
Rømersgade 17
1362 København K
ikcenter.dk

Sats: Lars Friberg
Tryk: Billigtryksag.dk

Printed in Aarhus 2021

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Generelt om EU-reglerne	5
Hvordan får du adgang til EU-retighederne?	6
Reelt og faktisk ophold	7
Arbejdstager	9
Hvor mange timer skal du arbejde?	9
Hvor længe skal du have arbejdet?	9
Hvad skal du tjene?	9
Grænsependlere, grænseoverskridende tjenesteydere og vandrende arbejdsløse	10
Dokumentationskrav	11
Arbejdstager/selvstændig	11
Studerende	11
Tilstrækkelige midler	12
Pensionister	12
Reelt og faktisk samliv	13
Krav til ægtefællen	13
Sammenligning med danske regler	13
Hvilke familiemedlemmer skal du forsørge?	15
Arbejdstager/selvstændig	15
Studerende	15
Tilstrækkelige midler	15
Familiesammenføring med øvrige familiemedlemmer	16
Må man modtage sociale ydelser?	16
Ansøgning	16
For din ægtefælle	17
Tidsubegrænset ophold	17
Skilsmisse m.v.	18
Hvilke lande kan I rejse til?	19
Sverige	19
Sådan flytter I til Sverige ved hjælp af EU-reglerne	20
Bopæl i Sverige	21
Tyskland	22
Øvrige lande	23

Indledning

Da Folketingets flertal vedtog at stramme reglerne for familiesammenføring, var det næppe danske statsborgere som Mathias (se bagsiden), man havde tænkt sig at ramme i forhold til hans ret til familiesammenføring. Derimod var det sigtet at ramme herboende med ikke-dansk baggrund, som ønskede familiesammenføring med ægtefæller fra deres eller deres forældres oprindelseslande.

Samtidig måtte stramningerne ikke for åbenlyst være diskriminerende mellem "rigtige" og "forkerte" danskere, og derfor blev det – som mestertligt beskrevet i bogen "Den falske melodi" af journalist Claus Blok Thomsen – pakket ind i forklaringer om, at den nye 24-års regel ville forhindre tvangsægteskaber. På samme måde skulle tilknytningskravet angiveligt forbedre integrationen.

Pia Kjærsgaard blev dog træt af at høre på ministerens forsikring om, at det alene handlede om at bekæmpe tvangsægteskaber. Hun skrev i et indlæg i Fyens Stiftstidende d. 26. juli 2004: "Tag dog og fortæl sandheden: Stramningerne i reglerne om familiesammenføring blev først og fremmest indført for at få sat en stopper for den tilstrømning af udlændinge, som var ved at tvinge hele vores velfærdssamfund i knæ."

Man kan så sige, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg var enig med Kjærsgaard, da den i 2016 dømte Danmark for diskrimination mod familien Biao. Der var tale om en dansk statsborger med ikke-dansk oprindelse, som fik frataget retten til familiesammenføring med henvisning til tilknytningskravet. I den såkaldte Biao-sag blev Danmark for første gang dømt for overtrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 14 (diskrimination) i forhold til retten til familieliv (artikel 8).

Dommen betød, at "tilknytningskravet" omsider er blevet fjernet, hvilket imidlertid ikke har medført, at familiesammenføring efter danske regler er blevet nemmere opnåelig, idet "integrationskravet" er indført i stedet. Familiesammenføring efter EU-reglerne er derfor stadig en relevant overvejelse for par, der er i klemme. I det hele taget må vi opmuntre dansk-udenlandske par til at få juridisk bistand fra en privatpraktiserende advokat eller fra en relevant NGO.

Systemisk racisme er desværre blevet så indgroet, at selv en klokkeklar dom for diskrimination fra Strasbourg ikke gør det store indtryk. Tværtimod har flertallet påført mindretallene det ene mere diskriminerende indgreb efter det andet i form af "Ghetto-pakke", håndtrykskrav ved statsborgerskab osv.

Samtidig blev de organisationer, der skulle hjælpe ofrene for diskrimination, sat på "dødsliste", hvilket betyder, at Dokumentations- og rådgivningscenteret om racediskrimination, der udgav 1. udgaven af denne folder, og som førte og vandt Biao-sagen i Strasbourg, nu er lukket.

Derfor er vi taknemmelige for, at det nu er lykkedes at få lavet en opdateret udgave af folderen til brug for den fortsatte kamp for at sikre dansk-udenlandske pars ret til et familieliv.

Bemærk: I hele denne vejledning bruges "du" om den danske statsborger og "din ægtefælle" om tredjelandsborgeren (dvs. ham/hende, der ikke har statsborgerskab i et EU-land). Desuden bruges "EU-land" om medlemsstaterne i EU plus Norge, Island og Liechtenstein (EØS) og Schweiz. Pr. 1. januar 2021 er Storbritannien trådt ud af EU, og EU's regler om familiesammenføring gælder ikke længere i Storbritannien.

Generelt om EU-reglerne

EU-regler er ikke så entydige, som man kunne ønske sig. De rummer ofte mulighed for, at de enkelte lande kan fortolke reglerne lidt forskelligt. Det gælder også opholdsdirektivet, som er den lovgivning, der bestemmer EU-borgeres ret til at rejse mellem EU-landene sammen med deres familiemedlemmer.

Selv om man *har* ret, er det ikke sikkert, man *får* ret. Det er de danske myndigheder, der i første omgang afgør sagerne – ikke EU. Vil man klage over den danske tolkning af EU-reglerne, må man klage til Kommissionen eller anlægge sag ved danske domstole, som så kan spørge EU-Domstolen. Det er en langvarig og besværlig affære.

De danske retningslinjer er heller ikke klokkeklare. Og den danske praksis har ændret sig mange gange, fordi myndighederne har måttet erkende, at deres praksis var i strid med EU-reglerne.

Der findes ikke klare kriterier for, hvornår man opfylder betingelserne for at have haft ophold i et andet EU-land. I Udlændinge- og Integra-

tionsministeriet fastholder man, at det kommer an på en konkret vurdering i den enkelte sag, og derfor vægrer man sig mod at give klare retningslinjer.

Vi opfordrer alle, der er i tvivl, om de opfylder betingelserne, til at prøve at søge. Det koster ikke noget at søge. Og du kan søge fra det EU-land, du nu bor i. Du behøver ikke vente, til du er flyttet tilbage til Danmark. Naturligvis skal man ikke spilde sin tid med at sende en ansøgning, som helt åbenlyst ikke lever op til kravene.

Når du søger, får du enten et klart ja eller et begrundet afslag. Et begrundet afslag gør dig meget klogere til næste gang, du søger.

Hvis du får et afslag, og en senere dom ved EU-Domstolen viser, at du faktisk havde ret til familiesammenføring efter EU-reglerne, så bliver der mulighed for at få den gamle sag genoptaget. Det er allerede sket i forbindelse med flere domme.

Hvordan får du adgang til EU-rettighederne?

I Danmark kan du søge familiesammenføring med din ægtefælle efter EU-reglerne, hvis du har krydset de interne EU-grænser – oftest i forbindelse med arbejde, studie eller for at bosætte dig – og du så bagefter vender hjem til Danmark igen. Det er altså, når du bruger eller har brugt den frie bevægelighed under EU-retten, at du kan benytte dig af de rettigheder omkring familiesammenføring, som EU giver sine borgere.

Den sikreste måde for en dansk statsborger at få adgang til EU-rettighederne er ved at flytte til et andet EU-land og dér finde et arbejde. Alle EU-borgere har ret til at arbejde – og i den forbindelse bo – i et andet EU-land. Der er rig mulighed for at finde sig et arbejde i et andet EU-land. Du har som dansk statsborger ret til at opholde dig i et andet EU-land i op til tre måneder, bare du har et gyldigt identitetskort eller pas. Det er underordnet, om du er der for at arbejde, studere eller blot som turist. Et ophold som turist betyder dog ikke, at man har ret til familiesammenføring, når man vender hjem. Derudover har EU-borgere ret til at opholde sig seks måneder i et andet EU-land, hvis man fortsat søger arbejde i værtslandet og har en reel chance for ansættelse.

Det er ikke et krav, at du har samme beskæftigelsessituation, når du vender hjem, som da du rejste ud. Rejste du f.eks. ud som stude-

rende, kan du godt vende hjem som arbejdstager eller arbejdsløs og stadig være omfattet af reglerne om fri bevægelighed.

Reelt og faktisk ophold

Når du er vendt tilbage til Danmark igen og beslutter dig for at søge familiesammenføring efter EU-reglerne, er det blevet skærpet i EU-opholdsbekendtgørelsen¹, at du skal kunne bevise over for de danske myndigheder, at der nu er tale om et "reelt og faktisk ophold" i Danmark. Det er naturligvis også et krav, at I bor sammen i Danmark (dvs. at du ikke kan blive boende i Sverige, mens din ægtefælle flytter alene til Danmark og bor her).

Derudover kan der være situationer, hvor der opstår en mistanke hos de danske myndigheder om, at familien ikke er omfattet af reglerne om fri bevægelighed i det hele taget. Det kunne f.eks. være, at flytningen til Sverige kun var proforma. Hvis du ikke har tilmeldt dig det svenske folkeregister, så har de danske myndigheder ret til yderligere undersøgelse på baggrund af mistanke om proforma-flytning.

I den forbindelse kræver myndighederne dokumentation for et "reelt og faktisk ophold" i det andet EU-land. Hvad man i denne forbindelse anser for "reelt og faktisk" kommer vi til nedenfor, men umiddelbart må det fastslås, at denne "mistanke" ikke alene kan være baseret på myndighedernes opfattelse af, at familien kun ville bruge EU-reglerne til at opnå efterfølgende opholdstilladelse i Danmark.

EU-Domstolen har nemlig slået fast i Akrich-dommen, at **motiver** til at flytte fra et land til et andet **ikke er afgørende** for, om det pågældende ægtepar kan nyde godt af EU-reglerne om fri bevægelighed. Det vil sige, at proforma-ægteskab og proforma-flytning naturligvis ikke er omfattet af reglerne, men at personer, som faktisk er reelt gift, og som flytter til et andet land (og arbejder), er omfattet, uanset at formålet med at flytte til f.eks. Sverige er tilbagevenden til hjemlandet med ægtefællen.

¹ Bek. nr. 318 af 27. marts 2019 § 8. Se udover § 8 også § 23, stk. 1 (sidste punktum) om udstedelse af opholdsbevis.

Dokumentationsforpligtelsen fremgår af den vejledende fortolkning, som findes på nyidanmark.dk:

- Flytningen skal være en realitet, og der må ikke blot være tale om et kortvarigt ophold f.eks. på et hotelværelse.
- En dansk statsborger, som har haft fremlejet et værelse eller har været tilflyttet en c/o adresse hos slægtninge eller bekendte for en kortvarig periode, opfylder som udgangspunkt ikke kravet.
- En dansk statsborger, som har haft et længerevarende ophold i en lejelejlighed på grundlag af en tidsubegrænset lejekontrakt eller i en bolig, som pågældende har købt, opfylder umiddelbart kravet.

Du skal derfor tænke meget over, hvordan du kan dokumentere, at du har haft et "reelt og faktisk ophold" i et andet EU-land. På nyidanmark.dk gives følgende eksempler på dokumenter, som kan være med til at bevise, at du har haft et reelt og faktisk ophold i udlandet:

- Dokumentation for adresser, herunder udskrifter fra et folkeregister om, at du var bopælsregisteret.
- Skøder på boligkøb, lejekontrakter for leje af bolig eller kvittering for huslejebetaling.
- Dokumentation for at du flyttede fra din tidligere bopæl, herunder dokumentation for, at du opsagde lejemål, solgte dit hus, eller fremlejede din bolig i en vis periode.
- Indmeldelse af børn i skole, børnehave etc.
- Dokumentation for sygesikringsnummer eller særlige sygeforsikringer.

Igen må det fremhæves, at de danske myndigheder ikke kan kræve, at du beviser "reelt og faktisk ophold" gennem salg af din oprindelige bolig i Danmark. Dette går udover, hvad EU-retten tilsiger, men da vi kan se, at man inddrager det i afgørelserne, må vi tilråde dig som et minimum at fremleje din danske bolig, mens du er bortrejst. Vi anser fortolkningen som uretmæssig, men det kan tage mange år at få fastslået ved EU-Domstolen. Det sikreste er derfor at følge vejledningen, indtil Udlændinge- og Integrationsministeriet eventuelt ændrer praksis.

Arbejdstager

Som nævnt kan du få adgang til familiesammenføring efter EU-reglerne, hvis du har været arbejdstager i et andet EU-land. Du er arbejdstager, hvis du udfører et lønnet arbejde, dvs. typisk hvis du er ansat i en virksomhed. EU-Domstolen tolker arbejdstagerbegræbet bredt: en arbejdstager omfatter enhver EU-borger, der udøver reel og faktisk beskæftigelse.

Hvor mange timer skal du arbejde?

Ifølge udlændingemyndighedernes hjemmeside beror det altid på en konkret vurdering af den enkelte sag, om en ansøger om familiesammenføring kan blive betragtet som arbejdstager efter EU-reglerne. Det er afgørende, om der er tale om en "faktisk og reel beskæftigelse". Beskæftigelse, der har ren marginal karakter, er udelukket fra at give en ansøger status af arbejdstager, og derfor mener de danske myndigheder, at du minimum skal have arbejdet 10 til 12 timer ugentligt.

Hvor længe skal du have arbejdet?

Der hersker også tvivl om, i hvor lang en periode du skal have arbejdet for, at dit job bliver betragtet som "faktisk og reelt" af SIRI. Selv om der ikke kan fastsættes nogen nedre grænse, oplyser SIRI dog, at 10 ugers arbejde typisk vil være minimum for, hvor lang tid du skal have arbejdet, for at du bliver betragtet som en arbejdstager. De 10 uger beror på **Ninni-Orasche-dommen**. SIRI oplyser, at det beror på en konkret vurdering, og at en person, som ophører med at arbejde efter mindre end 10 uger, i nogle tilfælde vil kunne opfylde betingelserne for at være arbejdstager.

Hvad skal du tjene?

Som udgangspunkt stiller de danske myndigheder krav om, at din løn som arbejdstager minimum skal svare til den månedlige sats for "selvforsørgelses- og hjemrejseydelse" (tidl. integrationsydelse), som i 2021 er:

- Ikke-forsørger: 6.219 kr.
- Forsørger (dvs. har et eller flere børn): 8.703 kr.

Hvis din indtægt er mindre end dette, betyder det ikke nødvendigvis, at du er diskvalificeret fra at få familiesammenføring. Det vil som altid bero på en konkret vurdering.

Grænsependlere, grænseoverskridende tjenesteydere og vandrende arbejdsløse

Grænsependlere, der flytter til et andet land (f.eks. til Malmö), men beholder jobbet hjemme (f.eks. i København), er omfattet af EU-reglerne for familiesammenføring. De danske myndigheder har ikke altid fortolket reglerne sådan, men det blev ændret i november 2008. Der gives ikke en nedre grænse for, hvor længe man skal have boet i Sverige, men erfaringsmæssigt vil et ophold på 4 måneder være tilstrækkeligt.

Det samme gælder i princippet også for grænsependlere, der gør det modsatte: bliver boende i Danmark, men finder arbejde i Sverige. Da SIRI her ikke kan granske og eventuelt bremse din adgang til familiesammenføring efter EU-reglerne ud fra "reelt og faktisk ophold" i et andet EU-land, må du dog forvente en stribe mere eller mindre lødige betingelser. Hvis du ønsker en let og smertefri familiesammenføring, bør du altså flytte til et andet EU-land.

Reglerne for tjenesteydere er usikre, og der kan ikke gives håndfaste kriterier. Der er afsagt domme, som tolker den fri bevægelighed meget bredt. Den såkaldte **Carpenter-dom** siger, at personer, der fra sit hjemland leverer grænseoverskridende tjenesteydelser, f.eks. konsulentvirksomhed, også er "vandrende arbejdstagere", som derfor kan påberåbe sig EU-reglerne om familiesammenføring i deres hjemland, selv om de ikke har forladt dette land. Samme tolkning findes i **Antonissen-dommen**. Ifølge de danske myndigheder er det kun i helt særlige tilfælde, som vurderes konkret fra sag til sag, at man som grænseoverskridende tjenesteyder har denne ret. Kravene er desuden mere strikse end for arbejdstagere.

Noget tyder endda på, at en dansk statsborger, som er rejst til et andet EU-land for at søge arbejde, men ikke har held til at finde et job, ligeledes vil kunne bruge EU-reglerne til at få sine familiemedlemmer med til Danmark. Arbejdsløse bliver nemlig i visse tilfælde betragtet som arbejdstagere for så vidt angår retten til ophold. Dette skyldes, at arbejdskraftens fri bevægelighed jo ville blive alvorligt stækket, hvis du skulle være garanteret job, før du begav dig til et andet EU-land.

Bortset fra den førstnævnte tolkning (grænsependler, der flytter til et andet land, men beholder jobbet i Danmark) har vi ikke kendskab til,

at danske statsborgere har fået en udenlandsk ægtefælle til Danmark som følge af de i dette afsnit omtalte tolkninger af arbejdstagerbegrebet. Det er heller ikke muligt hos Udlændinge- og Integrationsministeriet at finde konkrete retningslinjer for, hvordan man praktisk kan gøre brug af disse tolkninger i forbindelse med familiesammenføring. Om du kan bruge disse tolkninger af arbejdstagerbegrebet, er der altså kun én måde at finde ud af på, og det er ved at søge – og eventuelt anlægge sag ved EU-Domstolen via en klage til Kommissionen eller ved at rejse sagen ved de nationale domstole. Som allerede nævnt er Danmark flere gange blevet tvunget til at tolke EU-reglerne bredere, end regeringen havde ønsket, og Udlændinge- og Integrationsministeriet har haft tradition for.

Dokumentationskrav

Hvis du søger om familiesammenføring efter EU-reglerne, skal du over for SIRI kunne dokumentere, at du i det andet EU-land (f.eks. Sverige) opfyldte betingelserne:

Arbejdstager/selvstændig

Som arbejdstager skal du fremlægge bevis for, at dit arbejde i et andet EU-land har været "faktisk og reelt". Det kan f.eks. være i form af en bekræftelse på ansættelse fra din arbejdsgiver eller et ansættelsesbrev. Hvis du har været selvstændig erhvervsdrivende, skal du fremlægge bevis for, at du har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed. Det er imidlertid kun, hvis din erhvervsvirksomhed har cvr-nummer i værtslandet (f.eks. Sverige), at du anses for selvstændig erhvervsdrivende. Hvis din erhvervsvirksomhed har cvr-nummer i Danmark, anses du for person med tilstrækkelige midler.

Studerende

Hvis du har været studerende i et andet EU-land, har du også krav på familiesammenføring ved hjemkomsten til Danmark efter EU-reglerne. Dog er retten til familiesammenføring for studerende pålagt flere restriktioner, end tilfældet er for arbejdstagere.

Du skal som studerende i et andet EU-land være tilmeldt en institution, der er godkendt eller finansieres af værtslandet. Ligeledes skal du være omfattet af en sygeforsikring, og du skal dokumentere, at du

råder over tilstrækkelige midler til at forsørge dig selv og dine familiedlemmer, således at dit ophold ikke bliver en byrde for værtslandets sociale system.

Du skal over for de danske myndigheder kunne dokumentere, at du har været tilmeldt en anerkendt institution i værtslandet, dvs. fulgt en uddannelse i et andet EU-land.

Tilstrækkelige midler

Som person med tilstrækkelige midler har du også mulighed for at få familiesammenføring efter EU-reglerne, når du vender hjem til Danmark. Mens du er i det andet EU-land (f.eks. Sverige) skal dine midler være tilstrækkelige til at forsørge dig selv og dine familiemedlemmer, således at dit ophold ikke bliver en byrde for værtslandets sociale system. (Tilstrækkelige midler kan f.eks. være aktieformue, men du anses også for person med tilstrækkelige midler, hvis du arbejder eller driver erhvervsvirksomhed uden for værtslandet: flytter til Malmö og bevarer jobbet i København eksempelvis). Derudover skal du være omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici.

Pensionister

Har du boet i et andet EU-land som pensioneret arbejdstager, pensioneret selvstændig erhvervsdrivende eller pensioneret tjenesteyder, har du også ret til familiesammenføring efter EU-reglerne, når du vender tilbage til Danmark. Sådan har det ikke været hele tiden. I 2004 indførte regeringen et krav om, at den danske statsborger skulle have arbejdet som lønmodtager i det andet EU-land. I 2006 måtte den daværende integrationsminister dog erkende, at også pensionister kunne bruge reglerne.

Reelt og faktisk samliv

Udover kravene om at du kan bevise, du reelt har været flyttet til et andet EU-land, og at du kan bevise, at du i det andet EU-land enten var arbejdstager/selvstændig, studerende eller person med tilstrækkelige midler, skal du også kunne bevise over for SIRI, at du har haft et "reelt og faktisk samliv" i et andet EU-land med den/de personer, du søger familiesammenføring med. Det vil sige, I skal være gift, i registreret partnerskab eller kunne dokumentere minimum 18 måneders samliv.

Krav til ægtefællen

Der kan stilles krav til din ægtefælle om visum og pas. Man har imidlertid krav på at få visum inden for 14 dage i forbindelse med (gen-)indrejsen til Danmark. Endelig skal din ægtefælle have optaget biometri, hvilket gøres i forbindelse med indgivelse af ansøgningen.

Sammenligning med danske regler

Ovenfor ses de krav, du skal opfylde for at få familiesammenføring efter EU-reglerne. Der er tale om langt færre krav end ved ansøgning om familiesammenføring efter danske regler. Det er muligt at opstille en sammenligning herimellem, men vi vil gerne understrege, at de danske regler ofte skifter, og da dette er en vejledning i retten til familiesammenføring efter EU-reglerne, skal beskrivelsen af de danske regler blot opfattes som et øjebliksbillede. Det skal også nævnes, at nogle undtages fra de nævnte krav, hvilket bl.a. gælder ved samvær med særbørn.

	Danske regler	EU-regler
24-årskravet	Både du og din ægtefælle skal være mindst 24 år for at opnå familiesammenføring.	Ret til at blive familiesammenført med ægtefælle over 18 år.
Integrationskrav	Parret skal opfylde et integrationskrav.	Intet integrationskrav.
Boligkrav	Du skal råde over en selvstændig bolig af en rimelig størrelse, der ikke ligger i et ghettoområde.	Intet boligkrav.
Social karantæne	Krav om at du i de seneste 3 år ikke har modtaget nogen ydelser efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven (f.eks. kontanthjælp).	Ingen karantæne efter modtagelse af offentlige ydelser.
Økonomisk sikkerhed	Du skal betale et ansøgningsgebyr på 9.460 kr. samt stille en økonomisk garanti på 106.120 kr. (2021)	Intet ansøgningsgebyr og intet krav om garanti.
Hvem er familie?	Ret til familiesammenføring med ægtefælle og børn yngre end 15 år. Mulighed for familiesammenføring med børn ml. 15 og 18. Ikke mulighed for familiesammenføring med andre familiedømmer.	Ret til familiesammenføring med ægtefælle og børn under 21. Mulighed for familiesammenføring med andre familiemedlemmer, som forældre, børn ældre end 21 m.m.

Hvilke familiemedlemmer skal du forsørge?

Ifølge EU-reglerne kan dine familiemedlemmer uanset nationalitet slutte sig til dig, så længe du har udnyttet din ret til fri bevægelighed. Regler og betingelser varierer dog alt efter hvilke familiemedlemmer, der er tale om, samt hvilken aktivitet, du har haft i et andet EU-land.

Arbejdstager/selvstændig

Hvis du har udnyttet din ret til fri bevægelighed i et andet EU-land enten som arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende eller tjenesteyder, kan du ifølge EU-reglerne frit få familiesammenføring med din ægtefælle og eventuelle børn under 21 år. Dog skal du, hvis du ønsker familiesammenføring med børn over 21 år (dine egne eller ægtefællens) eller forældre (dine egne eller ægtefællens), kunne dokumentere, at du kan forsørge disse.

Studerende

Hvis du har udnyttet din ret til fri bevægelighed i et andet EU-land som studerende, skal du underskrive en erklæring til SIRI, hvori du erklærer, at du råder over tilstrækkelige indtægter eller midler til at forsørge dig selv, din ægtefælle og eventuelle børn under 21 år. Det vurderes konkret fra sag til sag, hvad tilstrækkelige midler vil sige, men kravet vil som udgangspunkt være opfyldt, hvis du har midler eller indtægter, der svarer til de ydelser, som man ville kunne modtage i "selvforsørgelses- og hjemrejseydelse" (tidl. integrationsydelse).

Tilstrækkelige midler

Hvis du har udnyttet din ret til fri bevægelighed i et andet EU-land som person med tilstrækkelige midler, skal du kunne dokumentere over for SIRI, at du råder over tilstrækkelige indtægter eller midler til at forsørge dig selv, din ægtefælle og eventuelle børn under 21 år. Det vurderes konkret fra sag til sag, hvad tilstrækkelige midler vil sige, men kravet vil som udgangspunkt være opfyldt, hvis du har midler eller indtægter, der svarer til de ydelser, som man ville kunne modtage i "selvforsørgelses- og hjemrejseydelse" (tidl. integrationsydelse).

Familiesammenføring med øvrige familiemedlemmer

Hvis du søger familiesammenføring med øvrige familiemedlemmer, dvs. f.eks. din søster/bror, tante/onkel, kusine/fætter, **skal** du kunne forsørge disse, uanset om du har udnyttet din ret til fri bevægelighed i et andet EU-land som arbejdstager/selvstændig, studerende eller person med tilstrækkelige midler. Derudover kræver SIRI, at familiemedlemmerne forsørges af den danske statsborger eller er optaget i dennes husstand **i det land, de ankommer fra**. Der kan ligeledes opnås familiesammenføring i sjældne tilfælde, hvor alvorlige helbredsmæssige grunde gør det absolut nødvendigt, at du personligt plejer familiemedlemmet.

Må man modtage sociale ydelser?

Selv om du således i visse tilfælde har forsørgerpligt over for dine familiemedlemmer, betyder dette ikke, at disse ikke må modtage sociale ydelser, hvis de har brug for det. Men det betyder, at de danske myndigheder har lov til at undersøge, om der er tale om midlertidige vanskeligheder, og at myndighederne, efter at have taget hensyn til opholdets varighed, de personlige forhold og til bistandsbeløbet, kan nå til den konklusion, at familiemedlemmerne er en urimelig byrde for det sociale system og derfor skal udvises. Men de kan altså ikke bare automatisk blive udvist, fordi de har gjort brug af det sociale system.

Når man først har opnået tidsubegrænset opholdsret, er denne ikke længere betinget af, at man har tilstrækkelige midler.

Ansøgning

En ansøgning om familiesammenføring efter EU-reglerne indgives ved personlig henvendelse til SIRI. I skal benytte det papirbaserede ansøgningsskema OD2/A (og OD2/B for børn under 21 år og OD2/C for øvrige familiemedlemmer), som ligger på nyidanmark.dk (det er også muligt at indgive ansøgningen digitalt, men din ægtefælle vil i så fald undervejs i sagsbehandlingen blive bedt om personligt fremmøde i SIRI med henblik på identitetstjek og optagelse af biometri).

I skal være forberedt på, at rigtigheden af de oplysninger, som I giver i forbindelse med jeres ansøgning, kontrolleres af SIRI, og der er eksempler på ansøgere, der indkaldes til en samtale med henblik på at vurdere, om deres forhold er reelt (proforma-interview).

For din ægtefælle

Har din ægtefælle opholdstilladelse i Danmark efter EU-reglerne, kan han/hun studere, modtage SU, arbejde, melde sig ind i en A-kasse og modtage dagpenge osv. på lige fod med danske statsborgere. Han/hun kan endda arbejde under sagsbehandlingen.

Tidsubegrænset ophold

Har din ægtefælle opholdstilladelse i Danmark efter EU-reglerne, kan han/hun opnå tidsubegrænset opholdsret i Danmark efter fem år. Den eneste forudsætning for at få tidsubegrænset opholdsret efter EU-reglerne er, at din ægtefælle har opholdt sig lovligt i Danmark i fem år i træk.

Der er her tale om en ret, som er ubetinget, dvs. at når han/hun først har fået tidsubegrænset opholdsret, er den ikke betinget af, at han/hun opfylder de tidligere omtalte krav, som knytter sig til retten til at opholde sig i Danmark i over tre måneder og op til fem år. Han/hun kan kun miste sin opholdsret, hvis han/hun i to år i træk har været fraværende fra Danmark. Han/hun må altså gerne forlade Danmark fra tid til anden, så længe fraværet ikke tilsammen overstiger seks måneder om året. Han/hun må også gerne forlade Danmark, hvis han/hun skal udenlands på grund af værnepligt, og han/hun må også gerne have ét fravær på højst tolv måneder i træk, hvis det skyldes vægtige grunde som f.eks. graviditet og fødsel, alvorlig sygdom, studier, erhvervsuddannelse eller udstationering i udlandet.

Skilsmisse m.v.

Af hensyn til familielivet giver EU-reglerne under visse forudsætninger mulighed for, at din ægtefælle **bevarer** sin opholdsret i tilfælde af din død, udrejse eller ved skilsmisse.

- Hvis du dør, mister din ægtefælle ikke sin opholdsret, forudsat at han/hun har opholdt sig i Danmark som dit familiemedlem i mindst et år inden din død.
- Din ægtefælle kan opnå en selvstændig opholdsret, hvis jeres ægteskab har varet i mindst tre år, herunder et år i Danmark, inden skilsmisseproceduren indledes.
- Din død eller udrejse bør ikke få betydning for de rettigheder, som gælder for din ægtefælles børn eller for den, der har forældremyndigheden over børnene, uanset deres nationalitet, så længe børnene er tilmeldt en uddannelsesinstitution og ikke har afsluttet deres studier.
- Din ægtefælle kan også opnå en selvstændig opholdsret, hvis han/hun har forældremyndigheden over dine børn eller har ret til samvær, forudsat at samværet skal udøves i Danmark. I tilfælde af en ret til samvær bevares opholdsretten, så længe samværet med et mindreårigt barn skønnes nødvendigt.
- Din ægtefælle kan også opnå en selvstændig opholdsret, hvis der er tale om særlige omstændigheder, f.eks. hvis han/hun har været offer for vold i hjemmet, mens ægteskabet bestod.

Hvilke lande kan I rejse til?

Når I har besluttet jer for at benytte denne vejledning, bliver det næste spørgsmål, hvilke lande I kan rejse til.

Retten til fri bevægelighed i EU omfatter alle 27 EU-lande plus Norge, Island og Liechtenstein (EØS) og Schweiz. Pr. 1. januar 2021 er Storbritannien trådt ud af EU, og EU's regler om familiesammenføring gælder ikke længere i Storbritannien.

Vi vil i det følgende komme med nogle generelle oplysninger om fordele og ulemper ved at benytte de forskellige lande, men indledningsvis kan det fremhæves, at det altid er en god idé at vælge et land, hvor I allerede har et netværk i form af familie, venner m.v. Der kan også være tale om, at du har en arbejdsgiver, som har afdelinger i andre europæiske lande og derfor vil kunne tilbyde dig beskæftigelse i et andet EU-land.

Sverige

Der kan være mange gode grunde til at vælge Sverige. Det er tæt på! Det er nemt med hensyn til sprog! Vi tror, at Sverige også fremover vil være den foretrukne løsning for de fleste, og derfor er afsnittet om Sverige mere udførligt end de følgende afsnit.

For at du og din ægtefælle kan blive omfattet af EU-reglerne, når I flytter til Sverige, er der fire betingelser, I skal leve op til:

- Bopæl i Sverige: I skal have en bopæl i Sverige, bo til leje eller i egen bolig.
- Svensk personnummer: Du skal være registreret i det svenske folkerregister – Folkbokföring – og have et svensk personnummer.
- Arbejde, studie eller andet: Se side 9-11.
- Ægteskab: For at din udenlandske partner kan blive betragtet som et nært familiemedlem, skal du fremvise en vielsesattest eller dokumentation for 18 måneders samliv.

Der er svensk krav om, at par uden børn har 6.830 svenske kroner til overs hver måned, når de faste udgifter er betalt (2021). Har man børn, skal der være yderligere ca. 3.000 svenske kroner til overs for hvert barn. Mad og tøj er ikke indregnet i faste udgifter.

Sådan flytter I til Sverige ved hjælp af EU-reglerne

Find en bolig i Sverige, eller hvis det virkelig haster, er det set, at Migrationsverket (den svenske udlændingemyndighed) og Skatteverket (den svenske myndighed med ansvar for Folkbokföringen) accepterer, at den adresse, du opgiver, er en meget midlertidig bolig. Anmeld flytning til udlandet på borger.dk/bolig-og-flytning inden flytningen eller senest 5 dage efter, og gem dokumentation for flytningen i form af regning fra flyttefirmaet eller (hvis du selv flytter) kvittering fra broen/færgen.

Henvend dig til Skatteverket (du kan på skatteverket.se se det nærmeste servicekontor, men du kan henvende dig til et valgfrit servicekontor), gerne med en udfyldt ansøgning jf. skatteverket.se/flyttatillsverige på svensk eller skatteverket.se/movingtosweden på engelsk. Oplys korrekt civilstand til Skatteverket (hvis du er gift, skal du selvfølgelig oplyse Skatteverket herom!) og oplys hvorvidt din familie følger med til Sverige. Hos Skatteverket bliver du registreret i Folkbokföringen og får et svensk personnummer. Det bliver sendt hjem til din svenske adresse i løbet af 2-10 uger. Det er en udskrift af Folkbokföringens oplysninger, og ikke et gult sundhedskort som i Danmark.

Derefter skal I tage til Migrationsverket for at søge ophold til ægtefællen. Hvis din ægtefælle ikke lovligt kan indrejse til Sverige, skal den svenske repræsentation i det land, ægtefællen opholder sig, gratis udstede et visum til Sverige. Vær opmærksom på, at din ægtefælle kan søge ophold efter svenske regler eller efter EU-reglerne, så det er vigtigt at bruge det rette ansøgningsskema. Med mindre særlige forhold gør sig gældende i jeres tilfælde og I derfor ønsker at benytte de svenske regler, så benyt EU-reglerne med ansøgningsskema 144011 på svensk eller ansøgningsskema 145011 på engelsk. Ofte sker det, at selve ansøgningen finder sted på et tidspunkt, hvor din ægtefælle ikke opholder sig lovligt i Sverige (f.eks. fordi din ægtefælle for længst har opbrugt sine lovlige 90 dage i Schengen), hvilket ikke er et problem, da Migrationsverket tager imod og behandler ansøgningen under forudsætning af at I benytter EU-reglerne.

Efter nogle måneders sagsbehandling giver Migrationsverket din ægtefælle 5 års ophold, hvis I kan forevise:

- Dit svenske personnummer og dokumentation for bopæl i Sverige (købskontrakt eller lejekontakt).
- Vielsesattest.
- Dokumentation for at du kan forsørge dig selv og din ægtefælle. Dette kan f.eks. gøres ved at fremvise de sidste 3 lønsedler eller en ansættelseskontrakt.
- Din ægtefælles og dit eget pas.
- Sygesikring: Hvis du arbejder i Sverige, stiller Migrationsverket ikke dette krav. Hvis du arbejder i Danmark (grænsependler), vil du via Udbetaling Danmark kunne opfylde Migrationsverkets krav om sygesikring gratis jf. stps.dk/da/eu-sygesikring/graensependlere men Udbetaling Danmark kræver at se kvitteringsbrevet fra Migrationsverket for at lade din ægtefælle komme ind under din sygesikring.

Det er en god idé at læse <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/EU-EES-medborgare-och-varaktigt-bosatta/Nordisk-medborgare/Tillstand-for-familjen/Upphallskort-enligt-EU-EES-regler.html> som muliggør digital indgivelse af ansøgning samt tidsbestilling for optagelse af biometri (foto-grafering og fingeraftryk).

Din ægtefælle henvender sig derefter til Skatteverket for at blive opført i Folkbokföringen og få et svensk personnummer.

Bopæl i Sverige

Migrationsverket stiller som sådan ikke nogle krav til boligen. Du kan altså vælge både at købe, leje og bo til leje hos andre. I skal selvfølgelig kunne bo på adressen og skal også rent fysisk bo og være registreret på adressen.

Der findes i Sverige forskellige former for boliger – de mest almindelige er "hyresrätt": En lejlighed, som udlejes af private udlejere (f.eks. beaps.se) eller kommunalt. Da det kan være vanskeligt at finde en lejlighed i Malmö, kan I overveje eksempelvis Lund, Landskrona eller Höör, som alle har direkte togforbindelse til København. Især hvis man kun vil bo få måneder i Sverige (for derefter at vende retur til Danmark), giver det god mening at søge lejligheder længere oppe i Sverige.

Ønsker I at leje et værelse eller en lejlighed i "andra hand" (dvs. fremleje), kan det anbefales at lede på blocket.se og qasa.se eller på Facebook. Som nævnt ovenfor vil en sådan bolig blive accepteret af de svenske myndigheder (også i tilfælde af en C/O-adresse hvis jeres navne ikke kommer på døren), men ligesom i Danmark er det nødvendigt med forsigtighed i forhold til boligsvindel, hvorfor I bl.a. aldrig bør betale penge uden at have en underskrevet kontrakt!

En svensk udlejer har svært ved at checke din økonomiske situation, da du jo er bosat i Danmark. Når du søger lejlighed, kan det derfor være en fordel at medbringe dokumentation for din økonomiske situation (i form af ansættelseskontrakt og de sidste 3 lønsedler). Tidligere årsopgørelser fra SKAT kan også være en god idé at medbringe. Disse ting kan hjælpe dig, så du ikke bliver afvist, fordi udlejeren er usikker omkring dine økonomiske forhold.

Tyskland

Ligesom Sverige er Tyskland dejlig tæt på Danmark, men rent sprogligt noget længere væk. Det skal dog bemærkes, at dansk har en særstilling i forhold til kontakt til myndighederne på grund af det danske mindretal i Slesvig. Det har således været muligt i stort omfang at komme til at tale med dansktalende sagsbehandlere m.v.

Bopæl: Find en lejlighed i Tyskland – mest oplagt er Flensburg, som der nedenfor er taget udgangspunkt i. Lejligheder i Flensburg er billige, men af udmærket standard. Indskud ("Kaution") er lavere end i Danmark (typisk 2 måneders leje), og modsat Malmö er der mange ledige, centralt beliggende lejligheder klar til omgående indflytning.

Lejekontrakt: Få udfærdiget en lejekontrakt. I skal desuden have udfyldt en udlejerbekræftelse ("Wohnungsgeberbestätigung") jf. flensburg.de/Leben-Soziales/Einwohnerservice/Bürgerbüro og et udlejer-certifikat ("Vermieterbescheinigung") jf. immigration.flensburg.de klik Unionsbürger*innen und Angehörige.

Folkeregistret i Flensburg: Book en tid på buergerbuero.flensburg.de og tag til rådhuset i Flensburg, henvend dig på "Bürgerbüro". Medbring dit pas samt lejekontrakten. Du får straks en kvittering på, at du nu er tilmeldt folkeregistret i Flensburg. Hvis du ønsker hjælp på dansk, henvend dig ved skranken lige ved indgangen til "Bürgerbüro"

(til højre) og spørg efter en dansktalende medarbejder, som man uden problemer vil finde til dig.

Frameld dig det danske folkeregister, hvis du har fundet arbejde i Tyskland (idet du derved bliver skattepligtig og socialt sikret i Tyskland). Hvis du derimod fortsætter med at arbejde i Danmark, så oplys dette til det danske folkeregister ved fraflytningen. For så er du fortsat skattepligtig i Danmark og har ret til det særlige sundhedskort, som du kan bruge, hvis du får behov for læge, tandlæge m.m. i Danmark jf. borger.dk/sundhed-og-sygdom/Sygesikring-og-laegevalg/Saerligt-sundhedskort EU-sygesikringsblanketten E106 fra Udbetaling Danmark bekræfter, at du har ret til læge, tandlæge m.m. i Tyskland (dvs. tysk offentlig sygesikring) til udgift for Danmark.

Opretholdelse af din danske sygesikring er mulig, fordi du arbejder i Danmark og dermed også fortsat er skattepligtig i Danmark – du hører i denne henseende stadig til i den kommune, som du fraflytter. Du bliver "grænsependler".

Kontakt udlændingekontoret, "Einwanderungsbüro": Schleswigerstr. 66, 24941 Flensburg. Ring til 0461 85-2000 eller skriv til einwanderungsbuero@flensburg.de og aftal en tid ("Termin") for et personligt fremmøde. Her skal din ægtefælle i første omgang indgive sin ansøgning om EU-opholdstilladelse.

Sygesikring i Tyskland: Straks efter aftalen om møde på udlændingekontoret henvender du dig til sygekassen AOK: Heinrichstr. 21, 24937 Flensburg. Anmod om tysk sygesikring. Du skal medbringe din kvittering fra "Bürgerbüro" og EU-sygesikringsblanketten E106 fra Udbetaling Danmark. Du får straks et dokument, der bekræfter, at du er sygesikret i Tyskland, og kort efter modtager du et sygesikringsbevis med posten, som du kender det fra Danmark. Når du nu er hos AOK, så forhør dig om, hvordan din ægtefælle kan få sygesikring. Er din ægtefælle uden arbejde i Tyskland, kan han/hun komme ind under din sygesikring.

Øvrige lande

Vi kan kontaktes, hvis man påtænker at rejse til nogle af de ikke-nævnte lande.

Mathias er i 2020 vendt hjem efter adskillige år i Indien medbringende sin indiske hustru, Vidhi. Det er problemfrit for Vidhi at få visum på Den danske Ambassade i New Delhi, men visummet er begrænset til 90 dages ophold. Familiesammenføring efter danske regler er en mulighed, men boligkravet er en showstopper! Heldigvis hører parret om EU-reglerne og flytter til en møbleret bolig lejet af beaps.se i august 2020. Mathias tager til Skatteverket og får svensk personnummer (og pendler med toget til og fra arbejdet i Danmark), og Vidhi tager til Migrationsverket i Malmö og ansøger om familiesammenføring efter EU-reglerne. Migrationsverket stiller i oktober 2020 parret en række spørgsmål, bl.a. om Vidhi har sygesikring. Parret når imidlertid aldrig at tegne en sådan, for i december 2020 flytter de tilbage til Danmark. Her har Vidhi nogle uger forinden ansøgt om familiesammenføring efter EU-reglerne, og i april 2021 imødekommes denne ansøgning af SIRI. Case closed 😊

